

Enoch Powell

Autor: Gregory Hood

Enoch Powell by nesjpíš v roli vůdce britského nacionalistického hnutí působil jakoby nepatříčně i v leccjaké alternativní historii. Oddaný voják Impéria, příslušník establishmentu, osobitý klasický učenec a nepředvídatelný, byť poctivý student politické strategie Powell totiž rozhodně nebyl žádný pravicový radikál. Byl to konzervavec až do morku kostí, podle vlastního vyjádření „se jako toryovec už narodil ... jako člověk s neotřesitelnou vírou v instituce. Kam až sahá má paměť, vždy jsem byl zastáncem institucí, monarchie, dějinné tradice a vůbec všechno, v čem nacházela své ztělesnění autorita – a právě tím nepochybně Konzervativní strana coby strana udržování uznávané normativní autority musí být.“

Konzervatismus lze – od Josepha de Maistreho k Johnu Derbyshirovi – směle označit za filozofii pesimismu: v jádru totiž jde o filozofii zachovávání, údržby. Instituce a národy už byly s nemalým úsilím vytvořeny – úkol tak nyní zní jasně: držet pozice.

Hlavní problém však spočívá v tom, že v **kalijuze**, čase obecného rozkladu, se každá západní instituce, ať už je sebe umírněnější, sebestihodnější nebo sebelépe prověřená časem, stává náchylnou k postupné destrukci. Vlastně tak platí, že čím je něco zavedenější a pro vnitřní život národa nepostradatelnější, tím horečněji se to rozvracejí kultury a šířitelé morální syfilis snaží oslabit nebo zlikvidovat. Pochopitelná paranoia tak neúnavně pohání nepřátelské tažení k vykořenění všeho, co západním národům dává jejich identitu až do těch nejmenších detailů.

Většina moderních konzervativců, která přijala univerzalistické liberální premisy svých protivníků, nepředstavuje tomuto vývoji pražádnou překážku. Hrstka o něco odhodlanějších reakcionářů snad po nějakou dobu dokáže setrvávat na pozicích, a třeba i tu a onde vydobýt ojedinělé vítězství, jednou ztracené území však už natrvalo zůstává v nepřátelských rukou. Existuje však ještě třetí typ, zdroj nám dnes už tak dobře známých novinových titulků. Zavedená a „uznávaná“ postava čas od času utrousí zapovězenou pravdu, aby se obratem všechny síly demokratické společnosti spojily k její likvidaci. Systém se však na kratičký, velkolepý okamžik, otřese ve svých základech.

Je celkem snadné se těmito establishmentovým konzervativcům posmívat a utěšovat se fantaziemi o vytvoření intelektuálního předvoje, jemuž se nějakým způsobem zvencí podaří systémové funkcionáře „vyštípat“ z jejich opevnění. Pokud si však nalijeme čistého vína, uvědomíme si, že až příliš často hovoříme jen sami k sobě. Svět venku si nás letmo povšimne

jedině tehdy, když některý z příslušníků politického či intelektuálního establishmentu vstoupí do hájemství bělošské rasové politiky, a tím se vynoří možnost zformování skutečně protisystémového hnutí. Potíž je v tom, že právě ty vlastnosti, díky nimž se úspěšný politik dokáže do vysoké pozice vypracovat, mu v oné kritické chvíli, kdy je čas konat, svazují ruce. Jakmile nastane čas na revoluční smýšlení, konzervativec, bytostný politik, zůstává pevně lapen v (z minulosti) navykých modelech.

Enoch Powell toho byl ukázkovým příkladem. Vzorově ztělesňoval skutečně britskou identitu. Narodil se v Anglii, do britské armády za 2. světové války narukoval jako Australan. Jeho velkou nesplněnou ambicí bylo stát se indickým místokrálem – dokonce plynule mluvil urdštinou. Ani za války nepřestával považovat USA za „hrozného nepřítele“ Británie, a na studenou válku hleděl skepticky, se (správným) podezřením, že Spojené státy chtějí **Britské impérium** postupně rozložit. Symbol britského patriotismu uzavřel svou politickou kariéru jako severoirský poslanec za ulsterské unionisty. Powell sám za svou hvězdnou chvíli považoval projev z roku 1953, v němž hovořil proti zákonu o panovnických titulech a stylu (**Royal Style and Titles Act**). Otevíral podle něj dveře dělitelnosti britské koruny.

Podobně jako později Národní fronta a Britská národní strana, jež přinejmenším zčásti vyrostly z Ligy imperiálních lojalistů, byl i Powell plodem britské imperiální minulosti. Ohromeně přihlížel řízenému zhroucení impéria a následnému demografickému obležení domácích ostrovů. Přestože patřil k **Montpelerinské společnosti**, symbolu angloamerického „konzervativního hnutí“, nikdy si na rozdíl od moderních republikánů a toryů nepletl konzervatismus s klasickým liberalismem. Stačí vzpomenout na jeho slova, že by za Británií bojoval se zbraní v ruce, i kdyby měla komunistickou vládu. Margaret Thatcherová zase kdysi oněměla po jeho prohlášení, že bojovat jen za „principy“ nedává smysl. Powellovi totiž záleželo především na skutečné, existující zemi a jejích skutečných, existujících institucích. Můžeme tak říct, že skutečně žil angloamerickými konzervativci často opakované, ale jen zřídka praktikované krédo o konzervatismu coby popření ideologie.

Z tohoto autentického toryismu a touhy bránit především to, co je skutečné, se zrodila i slavná Powellova řeč „**Řeky krve**“. Při pohledu zpět zarazí prostota a elegance jeho jazykového projevu. Upozorňuje, že nemá právo přehlížet občany-voliče ze svého obvodu. Podotýká, že masová imigrace zcela jasně „připomíná sledovat národ, jak usilovně staví svou vlastní pohřební hranici“. Pobouřené a se směsicí nevěřičnosti a hněvu sleduje, co to jeho Británii provádějí. Při poslechu jeho přednesu si šokovaně uvědomujeme, že nějak takto by ve světě, kde by se politici nesnažili své obecnstvo ošálit a zmást, ale naopak vzdělat nebo přesvědčit, zněly všechny projevy. A přestože „**Řeky krve**“ uhodily na populistickou strunu, nacházíme v nich i radikální kritiku demokracie.

Výsledky byly nanejvýš předvídatelné. Dělníci – v Británii, na vše kolem otázky tříd tolik citlivé – pořádali spontánní demonstrace na podporu toryovského politika. Powell ze všech průzkumů veřejného mínění jasně vycházel jako nejoblíbenější politik v zemi. Netřeba asi dodávat, že předseda konzervativců Ted Heath – jehož jméno dozajisté pravidelně zaznívá ve slavných síních Valhally – ho obratem vyškrtl ze stínového kabinetu. Konzervativci se celou následující dekádu mátožně potáceli od jedné porážky ke druhé, dokud je nezachránila

Margaret Thatcherová. Ta si řadu svých ekonomických pozic vypůjčila právě od Powella a přízeň voličů si z velké části zajistila svým naoko tvrdým postojem k imigraci. Thatcherová sice srazila vaz odborům, ale jako správný moderní konzervativce zavírala oči před národní otázkou. Když se tak k moci dostali **noví labouristé** Tonyho Blaira, nenašla se na královském ostrově ideologická síla, jež by jejich tažení proti původnímu obyvatelstvu dokázala zastavit.

Powell měl v následujících letech pronést ještě další pozoruhodná a prorocká poselství k aktuálním otázkám jako americká zahraniční politika, evropská integrace nebo monetární politika. Ve všech těchto záležitostech měl v podstatě pravdu. Mýlil se jen v přesvědčení, že Británie, jíž tak věrně sloužil, dosud existuje; že všichni zúčastnění chápou, že zemi má vládnout zodpovědná elita a že politické třídy záleží na zájmech „jejich“ země. Powell nechtěl vidět, že podpora nebělošské imigrace celou politickou třídou nepramení z nepochopení toho, jak moc Británii škodí – že ji podporují, právě protože moc dobře vědí, jak moc zemi ubližuje...

Powell si **nepřipouštěl** ani mimořádný význam rasy. Bránil se jakémukoliv spojení s Národní frontou a vůbec si nedokázal představit skutečně protisystémovou opozici. Jeho chyby byly typickými omyly konzervativce: věřil, že zavedené instituce a státy jsou nadány svým vlastním životem a unikalo mu, do jaké míry se jedná o produkt konkrétní etnické skupiny. Přestože správně odmítal fetišizaci abstraktní ideologie, následující logický krok už neučinil. Považoval totiž britskou **ústavu**, korunu a stát za důležitější než rasovo-etnickou skupinu, který jim dala jejich podobu, obsah i smysl.

Proto byl Powell dokonalým příkladem rozdílu mezi konzervativcem a tradicionalistou. Zatímco konzervativci bojují za zachování plodů tradice, tradicionalisté se snaží sloužit silám, z nichž se tyto plody zrodily, jež je dokáží přenést do budoucnosti a zajistit vzestupné směřování lidu, jehož jsou dílem. Tam kde se konzervativci pokouší zachránit toho **nejstudenějšího** ze všech netvorů, uvědomují si tradicionalisté, že „to byli Tvůrci, kdo stvořil národy a zavěsili nad ně víru a lásku: tak sloužili životu“.

Powell byl génius, státník a vlastenec, jak však sám řekl, „každá politická dráha, pokud není ve šťastném okamžiku utnuta v plném rozkvětu, končí prohrou, neboť takové už politika a lidské záležitosti vůbec jsou.“ To ovšem platí, jen pokud politik chápe své poslání jako statickou obranu. Největším poučením z osudu Enocha Powella by tak mělo být, že konzervatismus, ať už je sebevíc loajální a inteligentní, nemůže nikdy skutečně triumfovat. Instituce vytržené z kořenů lidu, z něhož vyrostly a čerpaly význam, nemohou přežít – a jsou to právě tyto kořeny, jež jsou především hodny obrany, ne vlajky, koruny ani ústavy.

Enoch Powell nebyl jen posledním z toryů, ale také posledním Britem. Enoch měl pravdu – ale zároveň ji neměl.

Medailon Enocha Powella z pera Gregoryho Hooda **The Last Tory** vyšla na stránkách Counter-Currents Publishing 16. června 2012.